Jigal Krant

De kosjere hamvraag **Hondenvoer**

Het is de klassieke fout van liefhebbende baasjes: ze dichten hun viervoeters menselijke eigenschappen toe. Als adoptievader van Strummer, een olijke terriër, maak ik me er maar al te vaak schuldig aan. Al zou ik nooit zo onnozel zijn om mijn levensovertuiging, als ik die al had, op te dringen aan een ander, laat staan aan mijn hond. Die gelooft in brokken, tennisballen en in bromvliegen, de enige prooi die ze af en toe te pakken krijgt. En dus niet in religie, yoga, rock-'n-roll, mode, astronomie en veelkruidentherapie. Of vegetarisme. Toch – u moet een willekeurige natuurwinkel maar eens binnenlopen als u me niet gelooft – is er vleesloos hondenvoer op de markt. Voor fundamentalistische vegetariërs met de ziekelijke drang hun huisdier te bekeren.

Hoe knotsgek is dan het bestaan van kosjer hondenvoer? In Amerika in de betere dierenwinkel verkrijgbaar, goedgekeurd door het rabbinaat van Chicago. Nu moet ik toegeven dat Strummer dol is op gehakte lever en melk en vlees strikt gescheiden houdt, simpelweg omdat honden – Strummer is geen uitzondering – geen melkproducten eten. Varkensvlees schijnt gevaarlijk te zijn voor honden. Blijft alleen de vraag over of de hondenbrokken ritueel zijn geslacht.

Echte dierenvrienden zijn Joden nooit geweest. Ooit een rabbijn zijn hond zien uitlaten? Er zijn oude etsen van de Snoge waarop honden tussen de biddende mannen doorlopen, maar ik moet voor de gein Strummer eens mee naar sjoel nemen. Ik vermoed dat ik als eerste Jood sinds Spinoza word geëxcommuniceerd, of waarschijnlijker, stante pede gelyncht. In de Tora figureren honden vooral in verwensingen en scheldpartijen en volgens de Joodse wet zijn huisdieren *moektse*, wat inhoudt dat je ze niet mag aanraken op sjabbat. De Tora vertelt ons verder dat de plicht om sjabbat te houden niet alleen rust op Joden, maar ook op hun dieren. Dat betekent volgens de letter van de wet dat het draagverbod op sjabbat ook geldt voor de hondenpenning. Maar volgens de geest van de wet – zo zou je kunnen redeneren – is een hond in een Joods huishouden wel degelijk een beetje Joods.

> Blijft de vraag over of de hondenbrokken ritueel zijn geslacht

Als een hond zich aan sjabbat moet houden, waarom dan niet aan kasjroet? Bovendien, als wij werkelijk geloven dat we ons slachtvee veel leed besparen door het ritueel een kopje kleiner te maken, waarom dan niet voor in de voerbak van de hond? Alsof het de koe iets uitmaakt in wiens eten ze belandt.

Dus toch zo'n blik Evanger's aangeschaft, kon ik eindelijk eens zonder gewetensbezwaren proeven wat ik Strummer dagelijks voorschotel. Maar helaas: FOR PET FOOD ONLY schrijft het bijschrift in alarmerende kapitalen. Een culinaire of religieuze waarschuwing? Navraag bij het rabbinaat van Chicago leert dat er van kosjer vlees geen sprake is. Het hondenvoer voldoet slechts aan twee eisen: er zitten geen melk- en geen graanproducten in. Joden mogen namelijk geen melk en vlees mixen, óók niet als ze het zelf niet opeten. En op Pesach mogen ze geen graanproducten in huis hebben. Ik had het kunnen weten, want hoeveel verschillende *classic recipes* Evanger's ook op de markt brengt, de lievelingshap van mijn Jiddisje hondje zit er niet tussen. Als het aan Strummer lag kocht ze gehakte lever.

Tamarah Benima

Gezond

'Als u koffie drinkt, voelt u zich vast schuldig'

Van alle berichten die de laatste dagen over mijn computerscherm dwarrelen, bleef er een sterker hangen dan de andere. Niet: Beyoncé is de mooiste vrouw. Niet: de scheiding tussen Tom Cruise en Katie Holmes. Niet: cruiseschip met homo's gekeerd voor Marokko. Het zijn maar drie berichten van de honderden uit de kranten van de laatste dagen. Ze vervuilen mijn hoofd. Het neemt tijd om ze 'weg te gooien'.

Maar ondertussen komen ze wel langs in de zoektocht naar informatie die ik niet mag missen. Jitschak Sjamir is dood. Hoe vaak schreven we niet over hem in het NIW? Desondanks, geen Israëlische politicus van wie ik het jammer vind dat hij er niet meer is. Plus, onwillekeurig denk je bij zo'n bericht aan Ariel Sharon, al jaren gevangen aan het zuurstofapparaat en de hartmachine, zonder enige mogelijkheid om te sterven. Of enige mogelijkheid om te kennen te geven dat hij wil sterven. Hoe afschuwwekkend.

Nee, het bericht dat mijn aandacht vasthield kwam uit *The Jerusalem Post* en ging over koffie. De heilzame werking van koffie. Het is goed voor je hart. Althans, de kans op een hartaanval wordt met ruim 10 procent verkleind. Als je er niet al te veel van drinkt. Dat bericht bracht een ander artikel in herinnering, een aantal jaren geleden uit *Jediot Achronot*. Dat begon met: 'Als u koffie drinkt, voelt u zich vast schuldig omdat u meent dat koffie slecht voor uw gezondheid is.' Dat was nergens voor nodig. Koffie bleek goed tegen verschillende vormen van kanker, inclusief borstkanker en darmkanker, het was goed tegen diabetes, en goed voor het voorkomen van nog een hele reeks andere ziektes. Sterker nog, hoe meer koffie je dronk, vooral vrouwen, hoe beter. Ik ben dat artikel nooit vergeten. Omdat het volstrekt haaks stond op de heersende opvattingen. Terwijl het wel degelijk gebaseerd was op medisch onderzoek (al zegt dat vaak ook niet alles).

Sinds die tijd drink ik met meer plezier koffie, af en toe. En altijd zonder suiker. Want dat is echt slecht, ook nog over vijftig jaar als we meer weten over wat echt gezond voedsel is.

NIW7239_KosjereHamvraag2 1

04-07-2012 17:44:45